

σχολική χρονιά. Τον παρακαλεί ακόμη να αγιάσει το νερό που δίνει ζωή και δύναμη. Βυθίζει στο νερό τρεις φορές τον Σταυρό, ψάλλοντας: «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου». Ὑστερα, κρατώντας το κλωνάρι τον βασιλικό, ραντίζει όλους με το νερό του αγιασμού. Τους δασκάλους, τα παιδιά, τους γονεῖς που ἔχουν ἔρθει. Για τον καθένα ἔχει και μια ευχή: «Καλή πρόοδο», «Καλή χρονιά», «Ο Θεός να σας ευλογεῖ».

*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ
εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου,
νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων
δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων
διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.*

Σώσε, Κύριε, τον λαό σου και αξίωσέ τον να χαρεί τα αγαθά Σου. Σε όσους σε σέβονται χάριζε νίκες ενάντια στο κακό, και σκέπαζε με τον Σταυρό σου αυτούς που πιστεύουν σ' εσένα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Κατασκευάζουμε με χαρτόνι και φαντασία το ρολόι του χρόνου στην τάξη. Πάνω του σημειώνουμε τους μήνες και τις μέρες με τις βασικές χριστιανικές γιορτές.
2. Σε ένα σχοινί ή στο ταμπλό της τάξης κρεμάμε ένα χαρτάκι με το όνομά μας, το όνομα του αγίου/της αγίας το οποίο ἔχουμε και τη μέρα της γιορτής μας. Για να ομορφύνουμε τη δημιουργία μας ακόμα περισσότερο, βρίσκουμε και κολλάμε μια εικόνα του αγίου/της αγίας ή τη ζωγραφίζουμε και μόνοι μας.

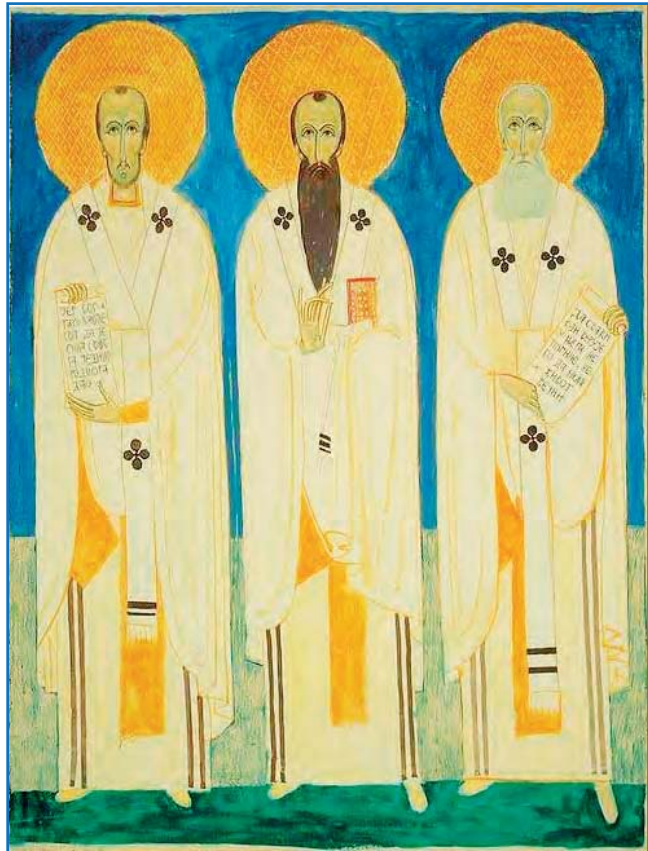
Η γιορτή των Τριών Ιεραρχών

Πολλοί είναι οι σπουδαίοι ιεράρχες της χριστιανικής Εκκλησίας. Ξεχωριστά όμως γιορτάζει τρεις: τον Μέγα Βασίλειο, τον Γρηγόριο τον Θεολόγο και τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο, που ἔζησαν τον 4ο αἰώνα μ.Χ. Καθένας ἔχει τη δική του γιορτή· αλλά και τους τρεις μαζί οι χριστιανοί τούς γιορτάζουν στις 30 Ιανουαρίου, γιατί ἔχουν πολλά κοινά γνωρίσματα. Ἦταν ἐπίσκοποι που ζούσαν απλή ζωή χωρίς πολυτέλειες. Αφιέρωσαν τη ζωή τους στους φτωχούς συνανθρώπους τους και στους δυστυχημένους. Ἦταν πάρα πολύ μορφωμένοι και ἔγραψαν σπουδαία βιβλία. Αγάπησαν τα γράμματα και τον πολιτισμό των αρχαίων Ελλήνων. Ἐγιναν μεγάλοι δάσκαλοι, αλλά και σπουδαίοι ρήτορες. Για τη σοφία τους και την καλοσύνη τους ο λαός τούς εκτιμούσε και τους αγαπούσε.

Ο **Μέγας Βασίλειος** ἦταν ἐπίσκοπος στην Καισάρεια της Καππαδοκίας. Εἶχε σπουδάσει φιλοσοφία, νομικά, ρητορική, μαθηματικά, αστρονομία, ιατρική, φιλολογία. Θα μπορούσε, δηλαδή, να γίνει δικηγόρος, καθηγητής φιλοσοφίας, μαθηματικός, αξιωματικός ἄρχοντας της περιοχῆς του. Εκτός από τις σπουδές του, εἶχε και μεγάλη περιουσία από τους γονεῖς του και θα μπορούσε να την κάνει ακόμη μεγαλύτερη με το επάγγελμα που θα διάλεγε. Ὡστόσο, ο Βασίλειος προτίμησε να συγγράφει αδιάκοπα, χωρίς κα-

νένα κέρδος, προσπαθώντας να κάνει τη χριστιανική του πίστη κατανοητή στους απλούς ανθρώπους και πειστική στους μορφωμένους της εποχής του. Πούλησε την περιουσία του και έχτισε τη *Βασιλειάδα*, ένα ίδρυμα για τη φροντίδα και την περίθαλψη των φτωχών, των ορφανών, των γερόντων, των ασθενών και των ξένων.

Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος γεννήθηκε στη Ναζιανζό της Καππαδοκίας. Σπούδασε φιλοσοφία, ρητορική, νομικά και φιλολογία στην Αθήνα και συνδέθηκε με βαθιά φιλία με τον Βασίλειο. Έγινε ιερέας. Είχε μεγάλο λογοτεχνικό χάρισμα. Ό,τι έγραφε, ήταν έργο τέχνης. Κι αυτός, όπως ο φίλος του Βασίλειος, απαρνήθηκε την περιουσία του και αφοσιώθηκε στην Εκκλησία. Αργότερα, ενώ είχε γίνει επίσκοπος σε

μια μικρή πόλη, τον κάλεσαν να γίνει Πατριάρχης στην Κωνσταντινούπολη. Γρήγορα ωστόσο εγκατέλειψε τον θρόνο του Πατριάρχη και επέστρεψε στη μικρή επαρχία του. Έγραφε ασταμάτητα σπουδαία θεολογικά κείμενα, γι' αυτό και ονομάστηκε «Θεολόγος».

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος γεννήθηκε στην Αντιόχεια της Συρίας. Σπούδασε θεολογία, φιλοσοφία, ρητορική. Κι αυτός προτίμησε να συγγράφει και να κηρύττει αδιάκοπα για όλα τα θέματα της εποχής του. Έγινε ιερέας και για τις υπέροχες ομιλίες του ονομάστηκε «Χρυσόστομος». Οργάνωσε συσσίτια για χιλιάδες φτωχούς. Μετά από λίγο καιρό έγινε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Δημιούργησε όμως μεγάλες έχθρες εναντίον του, επειδή κατέκρινε τα λάθη των αρχόντων. Δεν υποχώρησε ποτέ, ακόμη κι όταν απειλήθηκε η ζωή του. Γι' αυτό και εξορίστηκε πολλές φορές. Στη διάρκεια μιας από τις εξορίες πέθανε από τις κακουχίες.

Τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών την καθιέρωσε ο βυζαντινός αυτοκράτορας Αλέξιος Κομνηνός το 1100 για να σταματήσουν οι διαμάχες μεταξύ των πιστών για το ποιος από τους τρεις Αγίους ιεράρχες είναι ο πιο σπουδαίος. Το 1842 το Πανεπιστήμιο της Αθήνας καθιέρωσε την **30ή Ιανουαρίου** ως μέρα γιορτής των Τριών Ιεραρχών την αφιερωμένη στην Παιδεία και στα Γράμματα. Από τότε ως σήμερα, οι Τρεις Ιεράρχες θεωρούνται προστάτες των δασκάλων, των μαθητών, των φοιτητών και γενικά όσων σπουδάζουν. Η μέρα της γιορτής τους είναι και σχολική γιορτή.

Σοφά λόγια των Τριών Ιεραρχών

Μέγας Βασίλειος

- Στο σπιτικό του συνετού και του σοφού αντάμα, πήγαινε κάθε μέρα. Μα εκεί που πλούτη είναι πολλά, πάντα να κάνεις πέρα.
- Όπως οι μέλισσες διαλέγουν το νέκταρ από τα λουλούδια, έτσι κι εσείς να διαλέγετε αυτά που διαβάζετε. Να κρατάτε τα καλά και τα ωφέλιμα.

Γρηγόριος ο Θεολόγος

- Πώς το καταλαβαίνετε, να έχετε εσείς περισσεύματα και ο άλλος να πεινά;
- Η παιδεία είναι το πρώτο από τα αγαθά τα οποία έχουμε. Από αυτήν έχουμε ωφεληθεί στην ευσέβεια και λατρεία του Θεού. Δεν πρέπει να περιφρονούμε την παιδεία, αλλά πρέπει να θεωρούμε αμαθείς και αμόρφωτους εκείνους που έχουν αυτή την αντίληψη.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος

- Θα πω για κάποιον ότι με αγαπά, όχι μόνον όταν με επαινεί, αλλά και όταν με ελέγχει για να με διορθώσει.
- Πλούσιος δεν είναι εκείνος που έχει πολλά, αλλά εκείνος που δεν έχει ανάγκη από τίποτα.

Απολυτίκιο των Τριών Ιεραρχών

*Τούς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς
Τρισηλίου θεότητος, τούς τήν οἰκουμένην
ἀκτίσι δογμάτων θείων πυρσεύσαντας,
τούς μελιρρύτους ποταμούς τῆς σοφίας,
τούς τήν κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίας νόμασι
καταρδεύσαντας, Βασίλειον τόν μέγαν
καί τόν Θεολόγον Γρηγόριον,
σύν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ, τῷ τήν γλῶτταν
χρυσορρήμονι, πάντες οἱ τῶν λόγων
αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις
τιμήσωμεν· αὐτοί γάρ τῇ Τριάδι
ὑπέρ ἡμῶν ἀεί πρεσβεύουσιν.*

Αυτά τα τρία φωτεινά αστέρια που παίρνουν λάμψη από τον Θεό, αυτούς που φώτισαν την οικουμένη με τη θεϊκή διδασκαλία, αυτά τα ποτάμια της σοφίας που ξεδίψασαν όλη την πλάση με τη γνώση του Θεού (τον Μέγα Βασίλειο, τον Γρηγόριο τον Θεολόγο και τον Ξακουστό Ιωάννη που τα λόγια του ήταν χρυσάφι), όλοι εμείς που θαυμάζουμε τη σοφία τους, ας μαζευτούμε να τους τιμήσουμε με ύμνους, γιατί αυτοί πάντοτε παρακαλούν τον Θεό για μας.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Παρατηρούμε προσεκτικά τις εικόνες των Τριών Ιεραρχών. Σκεφτόμαστε και απαντάμε στην τάξη στα ερωτήματα:
 - Τι βλέπω;
 - Τι σκέφτομαι γι' αυτό που βλέπω;
 - Τι είναι αυτό που με κάνει να αναρωτιέμαι;Φροντίζουμε οι απαντήσεις μας να είναι στηριγμένες σε λογικά επιχειρήματα, τα οποία συζητάμε όλοι μαζί.
2. Ακούμε το απολυτίκιο των Τριών Ιεραρχών. Με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας μας, ή και του δασκάλου ή της δασκάλας της Μουσικής, αναλαμβάνουμε να το μάθουμε και να το ψάλλουμε την παραμονή της γιορτής σε όλο το σχολείο ή, αν εκκλησιαστούμε, ζητάμε από τους ψάλτες να τους βοηθήσουμε κι εμείς να το ψάλλουν τη στιγμή που πρέπει.
3. Φτιάχνουμε εικονόλεξα με σοφά λόγια των Τριών Ιεραρχών.